

Posudek oponenta diplomové práce

Název práce: Humor - úsměv, smích a prožívání radosti v mateřské škole

Autorka: Marie Šnobllová

Předložená diplomová práce teoreticko - empirického charakteru má rozsah 78 stran textu a 14 stran příloh (splněn požadavek na rozsah práce). Její zaměření je i praktické. Zabývá se problematikou humoru v mateřské škole. Téma je vhodně zvolené, práce je příspěvkem k lepšímu poznání této zajímavé oblasti předškolního vzdělávání.

Úvodní část je věnována teoretickým otázkám. Autorka uvádí pohledy na problematiku humoru, vychází z různých zdrojů. Celkový seznam převážně literárních pramenů obsahuje dostatečný počet 44 položek. Používání citací ze zdrojů v textu diplomové práce splňuje stanovené požadavky. Od obecného pojetí humoru přechází k otázkám souvisejícím s předškolním vzděláváním, zajímavé je například spojení názorů S. Freuda s činnostmi v mateřské škole (možnost fotodokumentace ke sdílení společných prožitků - s. 18). K tématu práce patří i uvádění typologií humoru, popis jeho funkcí apod. Lze vyvozovat i konkrétní požadavky pro práci s dětmi, např. respektování požadavku zlepšování klimatu třídy prostřednictvím humoru. Zároveň je správně upozorněno na určitá rizika (posmívání, šikana - s. 28). Kapitola 3 je věnována otázkám humoru v mateřské škole ve vztahu k dítěti, skupině dětí i ve vztahu k pedagogovi.

V empirické části diplomové práce je popsán výzkum, při němž bylo zjišťováno, jaké postoje k humoru zaujímají pedagogové, čemu se děti v mateřské škole smějí. Byly stanoveny konkrétní výzkumné otázky (str. 38), na jejich základě byl vytvořen výzkumný nástroj - dotazník. Autorka popisuje průběh konstrukce dotazníku. Pro přehlednost by bylo lepší, kdyby byl dotazník popisován postupně, po jednotlivých otázkách. Poněkud nejasné je konstatování nedostatků dotazníku - ty nebylo možné zjistit a odstranit při předvýzkumu? Na str. 40 je chybně uveden obsah přílohy A. Touto přílohou je dotazník.

Dotazník byl určen respondentkám - učitelkám z 13 mateřských škol v Hradci Králové. Ke zpracování bylo využito 103 dotazníků. Zpracování získaných dat a jejich interpretace se týká kapitola 5. Nejprve je věnována pozornost respondentkám, analyzují se údaje ze závěru dotazníku. Následuje analýza dle jednotlivých otázek dotazníku. Podle mého názoru mělo být zvoleno strukturované zpracování, tzn. postupně měly být uvedeny a analyzovány otázky č. 1 až č. 10. Tato část diplomové práce je málo přehledná. Například po analýze druhé otázky na str. 46 následuje „další otázka“ - neuvedeno číslo 5. Na str. 51 je uvedeno „první uzavřená otázka“, což je otázka č. 3. Pak sice logicky následuje otázka č. 4, ovšem pokračuje otázka č. 7. Chybí odkazy na grafy a tabulky v příloze.

V diskusi k výsledkům (kapitola 6) je uvedeno i srovnání s jinými výzkumy na téma humoru v dětském věku, ve výuce apod. V kapitole 6. 3 Význam pro současnost jsou interpretovány některé zjištěné poznatky. Z nich vyplývá například požadavek věnovat dostatečný prostor pro vytváření humorných situací a potlačovat faktory, které rozvíjení humoru brání (například velký počet dětí ve skupině). Kapitola 7 je vyústěním zjištěných poznatků pro praktické využití. Je uveden přehled humorných her, básní, písniček, včetně konkrétních příkladů. Pozornosti by neměla ujít příloha B, kde jsou uvedeny konkrétní humorné situace ze života v mateřské škole.

Při celkovém hodnocení diplomové práce je třeba ocenit zpracování teoretické části. Dotazník byl vzhledem k základním výzkumným otázkám dobře použit a přinesl zajímavé poznatky, připomínka ke zpracování zjištěných údajů týkající se spíše formální stránky práce byla uvedena výše.

Cíl diplomové práce byl splněn.

Otázky k obhajobě:

1. Proč nebyl dotazník analyzován postupně, podle uvedených otázek?
2. V zadání diplomové práce je uvedena jako výzkumná metoda i analýza videa. Jak by mělo být takové video koncipováno, aby se dalo pro kvalitativní výzkum použít?

Diplomová práce splňuje požadované náležitosti, doporučuji přijmout ji k obhajobě.

Navrhuji hodnocení

V Hradci Králové dne 10. 5. 2015

PhDr. Vladimír Václavík, Ph.D.